

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้และการทำวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
2. เพื่อศึกษาการใช้ข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ซึ่งมี 6 จังหวัด คือ กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี สมุทรสงคราม และประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 23 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
  - 2.1 แบบสอบถาม ใช้กับประชากรทั้งหมด 23 คน มี 2 ตอน คือ
    - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ
    - ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ชนิด 5 ช่วง
  - 2.2 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ประชากรทั้งหมดจำนวน 23 คน เกี่ยวกับการใช้ข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งและรับคืนแบบสอบถาม และทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยวิธีหาค่าความถี่และค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ใช้วิธีหาค่าความถี่และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 23 คน ส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุ 50 ปีขึ้นไป วุฒิสถุศาสตรบัณฑิต ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งบริหารมากกว่า 15 ปี และมีประสบการณ์เกี่ยวกับสารสนเทศ โดยเคยได้รับการอบรม

2. ความต้องการข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

2.1 ความต้องการข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับนักเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องการข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนจากที่ระบุไว้ จำนวน 37 รายการ ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

2.2 ความต้องการข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับครูพบว่า ผู้บริหารต้องการข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับครูในระดับมากที่สุด จำนวน 29 รายการ จากที่ระบุไว้ 33 รายการ ส่วนอีก 4 รายการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สถานภาพสมรส ภูมิลำเนาเดิม อายุเฉลี่ยของครู และโรงเรียนเดิมที่เคยสอน

2.3 ความต้องการข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับนักการศึกษาพบว่า ผู้บริหารต้องการใช้ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับนักการศึกษาโรงเรียนในระดับมากที่สุด จำนวน 14 รายการ จากที่ระบุไว้ 17 รายการ ส่วนอีก 3 รายการ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ภูมิลำเนาเดิม อาชีพคู่สมรส และสถานภาพสมรส

2.4 ความต้องการข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนพบว่า ผู้บริหารต้องการใช้ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอน ในระดับมากที่สุด

3 รายการ จากที่ระบุไว้ 29 รายการ ได้แก่ แผนการเรียนของโรงเรียน จำนวนนักเรียนที่ติด 0, ร, มส. เป็นรายชั้นและรายภาคเรียน และจำนวนนักเรียนจำแนกตามแผนการเรียน ส่วนที่เหลืออีก 26 รายการ เห็นว่าสำคัญในระดับมาก

2.5 ความต้องการข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารและสถานที่ พบว่า ผู้บริหารต้องการข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารและสถานที่จากที่ระบุไว้ 30 รายการ ในระดับมากทุกรายการ

2.6 ความต้องการข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับงบประมาณพบว่า ผู้บริหารต้องการข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับงบประมาณในระดับมากที่สุด จำนวน 2 รายการ จากที่ระบุไว้ 12 รายการ ได้แก่ รายรับ รายจ่าย จากเงินบำรุงการศึกษาและ เงินงบประมาณจำแนกตามหมวด เงินงบประมาณ เงินบำรุงการศึกษาที่ได้รับการจัดสรรและงบที่จ่ายจริงของฝ่ายและหมวดต่าง ๆ และในระดับมาก จำนวน 9 รายการ ส่วนอีก 1 รายการ เห็นว่าสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ การได้รับความช่วยเหลือด้านแรงงาน

2.7 ความต้องการข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมพบว่า ผู้บริหารต้องการข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในระดับมากที่สุด จำนวน 2 รายการ จากที่ระบุไว้ 14 รายการ ได้แก่ จำนวนนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน รายชื่อและจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน และในระดับมาก จำนวน 11 รายการ ส่วนอีก 1 รายการ เห็นว่าสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ รายได้ รายจ่ายของประชากรในท้องถิ่น

3. การใช้ข้อมูล สารสนเทศในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ สรุปจากรายการที่ความถี่สูงสุดและรองลงมา 1 อันดับได้ดังนี้

3.1 การนำข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับนักเรียนไปใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ พบว่า ในงานวิชาการทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุด ได้แก่ การทำทะเบียนประวัติ รองลงมาได้แก่ การวางแผนการ เปิดแผนการเรียน การวางแผน

การรับนักเรียน การจัดกลุ่มนักเรียน เข้าเรียน และการติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา ส่วนงานธุรการ ทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้ เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุด ได้แก่ การจัดบริการด้านต่าง ๆ รองลงมาได้แก่ การกำหนดอัตราค่าเลี้ยงครุ ส่วนงานปกครองทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้ เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุดมีถึง 6 รายการได้แก่ การกำหนดนโยบาย ด้านการปกครอง การกำหนดแนวทางป้องกันความปลอดภัย การจัดกิจกรรมนักเรียน การติดต่อประสานงานกับผู้ปกครอง การติดตามนักเรียนที่ขาดหายไป และการกำหนดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน รองลงมาได้แก่ การจัดโครงสร้างการปกครองนักเรียน การรายงานความประพฤตินักเรียน และการป้องกันยาเสพติด ส่วนงานบริการทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้ เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การให้ทุนนักเรียน และการจัดบริการสุขภาพอนามัย รองลงมาได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านการบริการ

3.2 การนำข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับครูไปใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ พบว่า ในงานวิชาการทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้ เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การจัดครู เข้าสอนตามวิชาที่ถนัด รองลงมาระบุไว้ เท่ากันจำนวน 5 รายการ ได้แก่ การวางแผน การจัดแผนการเรียน การจัดครู เข้ารับการอบรมสัมมนา ดูงานและศึกษาต่อ การจัดครู เข้าสอนแทน การกำหนดชั่วโมงสอน และการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร ส่วนงานธุรการ ทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้ เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุด เท่ากันจำนวน 6 รายการได้แก่ การควบคุม การปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน การพิจารณาความดี ความชอบ การปรับวุฒิ การ เลื่อนขั้น เงินเดือน การจัดทำทะเบียนประวัติ และการขอ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ รองลงมาได้แก่ การขออัตราค่าจ้าง การโอน การย้าย การลาออก การ เลื่อนและสับ เปลี่ยนตำแหน่ง ส่วนงานปกครองมีอยู่รายการเดียว และมีผู้ระบุว่านำไปใช้ เกินครึ่ง ได้แก่ การควบคุม ดูแลการปฏิบัติ ตามระเบียบวินัยของครู ส่วนงานบริการทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้ เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุด ได้แก่ การมอบหมายงานพิเศษ และการจัดสวัสดิการ รองลงมาได้แก่ การบริการสุขภาพอนามัย

3.3 การนำข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับนักการภารโรงไปใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ พบว่า ในงานวิชาการมีรายการเดียวและมีผู้ระบุว่านำไปใช้ เกินครึ่ง ได้แก่ การดำเนินงานตามโครงการ ส่วนงานธุรการ ทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้ เกินครึ่ง รายการที่ระบุ

ไว้สูงสุดเท่ากัน มีจำนวน 3 รายการ ได้แก่ การพิจารณาความดี ความชอบ การขออัตรากำลัง การจัดทำทะเบียนประวัติ การมอบหมายงานตามความสามารถ รองลงมาได้แก่ การรายงาน กรมเจ้าสังกัด และการควบคุมการปฏิบัติงาน การเบิกเงินสวัสดิการ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเล่าเรียนบุตร ส่วนงานปกครองไม่มีเรื่องที่มีผู้ระบุว่าไปใช้เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การอยู่เวรยาม ดูแล รักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการ และการควบคุมความประพฤติ ส่วนงานบริการมีรายการเดียวและมีผู้ระบุว่าไปใช้เกินครึ่ง ได้แก่ การพิจารณาอยู่บ้านพัก

3.4 การนำข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนไปใช้ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ พบว่า ในงานวิชาการทุกรายการมีผู้ระบุว่าไปใช้เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การลงทะเบียนเรียนของนักเรียน การติดต่อประสานงานกับชุมชนและแหล่งวิทยาการ รองลงมาระบุไว้เท่ากันมีจำนวนถึง 11 รายการ ได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านวิชาการ การวางแผนการสอนซ่อมเสริม การวางแผนจัดการเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดนักเรียนเข้าเรียน การจัดตารางสอน การจัดส่งเอกสารเรียน การสอน การประเมินผลการเรียน การพัฒนาการเรียน การสอน และการติดตามผลนักเรียนที่จบหลักสูตร ส่วนงานธุรการทุกรายการมีผู้ระบุว่าไปใช้เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุด ได้แก่ การจัดสรรเงินบำรุงการศึกษาในโรงเรียน รองลงมาได้แก่ การวางแผนการจัดอัตรากำลัง และการขอขบประมาณจากกรมเจ้าสังกัด ส่วนงานปกครองทุกรายการมีผู้ระบุว่าไปใช้เกินครึ่ง โดยมีความถี่เท่ากันได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านปกครอง การขอความร่วมมือกับชุมชน และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความประพฤตินักเรียน ส่วนงานบริการทุกรายการมีผู้ระบุว่าไปใช้เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การแนะแนวนักเรียน และการจัดสวัสดิการ รองลงมาระบุไว้เท่ากันทั้ง 5 รายการ ได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านบริการ การประชาสัมพันธ์ การให้ทุนการศึกษา การปฐมนิเทศ และการปัจฉิมนิเทศ

3.5 การนำข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับครุภัณฑ์ อาคารและสถานที่ ไปใช้บริหารงานด้านต่าง ๆ พบว่า ในงานวิชาการทุกรายการมีผู้ระบุว่าไปใช้เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุด ได้แก่ การทำแผนปฏิบัติงาน รองลงมาได้แก่ การวางแผนการรับนักเรียน ส่วนงานธุรการ ทุกรายการมีผู้ระบุว่าไปใช้เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุดเท่ากันมีจำนวน 4 รายการ ได้แก่ การจัดสรรเงินบำรุงการศึกษา การควบคุมการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ การควบคุม

การจัดซื้อ จัดจ้าง และการควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุ รองลงมาระบุไว้เท่ากันจำนวน 4 รายการ ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน การจัดสาธารณูปโภค และการรายงานกรมเจ้าสังกัด การทำทะเบียนประวัติ ส่วนงานปกครองมีรายการเดียวและทุกคนระบุว่านำไปใช้ ได้แก่ การควบคุมดูแลความปลอดภัยสถานที่ราชการ ส่วนงานบริการทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การให้บริการแก่ชุมชน รองลงมาได้แก่ การจัดสวัสดิการ และการประชาสัมพันธ์โรงเรียน และการจัดบริการสุขภาพอนามัย

3.6 การนำข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับงบประมาณไปใช้บริหารงานด้านต่าง ๆ พบว่า ในงานวิชาการมี 2 รายการ และทุกคนระบุว่านำไปใช้ได้แก่ การจัดแผนงานและโครงการ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียน การสอน ส่วนงานธุรการทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การจัดสรรเงินบำรุงการศึกษา เงินงบประมาณในโรงเรียน การควบคุมการจัดซื้อ จัดจ้าง และการควบคุมการใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษา รองลงมาได้แก่ การของบประมาณจากกรมเจ้าสังกัด การรายงานกรมเจ้าสังกัด และการจัดเก็บ เป็นหลักฐานทางราชการ ส่วนงานปกครองมีรายการเดียวและมีผู้ระบุว่านำไปใช้เกินครึ่ง ได้แก่ การจัดทำแผนงานและโครงการ งานบริการทุกรายการที่มีผู้ระบุว่านำไปใช้เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การแนะแนวการศึกษา รองลงมาได้แก่ การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

3.7 การนำข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับสถานะแวดล้อมไปใช้บริหารงานด้านต่าง ๆ พบว่า ในงานวิชาการทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้เกินครึ่ง รายการที่มีผู้ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การวางแผน เปิดแผนการเรียนวิชาชีพ การวางแผนการรับนักเรียน และการจัดการเรียนในแหล่งประกอบการ รองลงมาได้แก่ การวางแผนการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสามัญศึกษาจังหวัด และการวิเคราะห์แนวโน้มการส่งบุตรหลาน เข้าเรียนของผู้ปกครอง ส่วนงานธุรการมีผู้ระบุว่านำไปใช้เกินครึ่ง รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การประสานงานขอความร่วมมือกับชุมชน รองลงมาได้แก่ การเชิญวิทยากร ส่วนงานปกครองมีรายการเดียวและทุกคนระบุว่านำไปใช้ ได้แก่ การควบคุมดูแลความปลอดภัยนักเรียน ส่วนงานบริการทุกรายการมีผู้ระบุว่านำไปใช้ รายการที่ระบุไว้สูงสุด ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและการร่วมกิจกรรมกับชุมชน รองลงมาได้แก่ การจัดกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการและการใช้ข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมทั้งหมดในจำนวนรายการข้อมูล สารสนเทศ ตามที่ระบุไว้ 172 รายการ ผู้บริหารมีความต้องการในระดับมาก จำนวน 156 รายการ และพบว่าส่วนใหญ่เป็นรายการข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร นักเรียน ครู นักการภารโรงและเป็นรายการที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงว่า รายการที่กำหนดไว้ เป็นรายการที่มีความจำเป็น ต้องใช้จริง และเมื่อตรวจสอบรายการดังกล่าวกับรายการข้อมูล สารสนเทศที่จำเป็นต้องมีในสถานศึกษา ปรากฏว่าสอดคล้องกับรายการที่กรมสามัญศึกษา (2531) , ณรงค์ บุญมี, โกวิท ปรवालฤกษ์ และ สมาน อริยมณี (2529), ปรีชา วัฒนกุลนนท์ (2527), ประกิจศรี สมทรัพย์ (2527), สมชาย ทยานยง (2529) ได้เสนอไว้ และจากการที่ผู้บริหารต้องการใช้ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากรมากเกือบทุกรายการ โดยเฉพาะรายการที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด เป็นสิ่งถูกต้อง เพราะบุคลากรในส่วนของปฏิบัติงานได้แก่ ครู และนักการภารโรง เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน แม้ว่าในหน่วยงานจะมีงบประมาณวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคาร อย่างเพียงพอ แต่ถ้าขาดบุคลากรการบริหารงานจะไม่สัมฤทธิ์ผล ดังคำกล่าวที่ว่า "บุคคลเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือเป็นหัวใจของการบริหาร" (เสนาะ ตีเขาว์, 2516) ในขณะที่เดียวกันในการจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตัวบ่อนได้แก่ นักเรียนก็เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อผลสำเร็จขององค์การ ผู้จัดจึงต้องมีความเชื่อว่า "นักเรียนเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา" (กรมสามัญศึกษา, 2533) และต้องให้ความสำคัญกับข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ บุญมี และคณะ (2529) ที่ว่า "การบริหารที่ดีจะต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของนักเรียน จึงจะทำให้โปรแกรมการเรียน ประสบผลสำเร็จโดยแท้จริง"

2. เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นประเด็นตามรายการข้อมูล สารสนเทศแต่ละด้าน ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า รายการข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนที่ผู้บริหารต้องการใช้มาก ได้แก่ จำนวนนักเรียนที่สมัครเข้าเรียน ม.1 และ ม.4 และจำนวนที่ได้รับในแต่ละปีการศึกษา ส่วนรายการที่ต้องการใช้ค่อนข้างน้อย ได้แก่ รายการเชื้อชาติ และสัญชาติ

จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับความจำเป็นในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เนื่องจากโรงเรียนในระดับดังกล่าวมีความจำเป็นต้องมีรายการจำนวนนักเรียนที่สมัครเข้าเรียน ม.1 และ ม.4 และจำนวนที่ได้รับแต่ละปีการศึกษา เพราะกรมสามัญศึกษา เร่งรัดรงค์ให้มีอัตรานักเรียนเรียนต่อสูงขึ้น โดยกำหนดให้โรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศรับนักเรียนเข้าเรียน ม.1 และ ม.4 ให้เป็นไปตามแผนการรับนักเรียนที่กรมกำหนด ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมีรายการข้อมูล สารสนเทศดังกล่าวไว้สำหรับวางแผนการรับนักเรียนของโรงเรียนและรายงานกรมสามัญศึกษาเป็นประจำทุกปี หลังจากเปิดรับสมัครนักเรียน เข้าเรียนต่อ ม.1 และ ม.4 เสร็จแล้ว

ส่วนรายการเชื้อชาติ สัญชาติ ผู้บริหารให้ความสำคัญน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของประภิตศรี สมทรัพย์ (2527) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการรายการนี้มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีประชากรต่างเชื้อชาติ สัญชาติ มากกว่าจังหวัดโดยทั่วไป ในขณะที่โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดต่าง ๆ โดยทั่วไป ไม่มีบุคคลประเภทดังกล่าวมากจนต้องใช้ข้อมูลเพื่อจัดโปรแกรมพิเศษ อย่างไรก็ตาม สำหรับในบางพื้นที่ที่มีปัญหาทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง อาจมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับข้อมูลนี้ เนื่องจากแรงผลักดันทางการเมือง

2.2 จากผลการวิจัยพบว่า รายการข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับครูที่ผู้บริหารต้องการใช้มาก ได้แก่ วิชาเอก วิชาที่ถนัด และความสามารถพิเศษของครู

การให้ความสำคัญกับรายการดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการ เนื่องจากการมอบหมายงานโดยเลือกให้ตรงกับความถนัด ความสนใจ เป็นการมอบหมายงานที่ทำให้บุคลากรเต็มใจทำงาน ซึ่งเป็นการจูงใจ ตามทฤษฎีสององค์ประกอบของ Frederick Herzberg ซึ่งให้แนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานว่า คนจะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำงาน ซึ่งองค์ประกอบประการหนึ่ง คือ

ความสนใจในงานที่ทำ (อ้างถึงใน อรุณ รัชธรรม, 2527)

ส่วนรายการความสามารถพิเศษของครู มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในระบบที่ไม่สามารถจัดครูที่มีวุฒิตรงบางรายวิชาให้โรงเรียนได้เพียงพอ เช่น วิชาดนตรี พลศึกษา คหกรรม ศิลปศึกษา เกษตรกรรม และอื่น ๆ เพราะผู้บริหารในโรงเรียนดังกล่าวสามารถใช้ประโยชน์จากความสามารถพิเศษของครูในการแก้ปัญหาได้อย่างมาก ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ และกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเล่นดนตรีของโรงเรียน การแข่งขันกีฬา และการจัดตกแต่งอาคารสถานที่ให้สวยงามร่มรื่น เพื่อให้เป็นไปตามแนวการบริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาที่ว่า "บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนจะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ได้ (กรมสามัญศึกษา, 2532)

2.3 จากผลการวิจัยพบว่า รายการข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่ผู้บริหารต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ แผนการเรียนของโรงเรียน และจำนวนและรายชื่อ นักเรียนที่ติด 0, ร, มส เป็นรายชั้นและรายภาคเรียน

การที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับแผนการเรียนของโรงเรียน เป็นการถูกต้อง เพราะการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 และตอนปลาย พ.ศ. 2524 ผู้บริหารต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของนักเรียนและชุมชน ซึ่งอาจประกอบด้วย แผนการเรียนวิชาสามัญ และแผนการเรียนวิชาชีพ การที่โรงเรียนจะเปิดแผนการเรียนใดนั้น จำเป็นต้องสำรวจความต้องการความสนใจ ความถนัด ของผู้เรียนด้วย

ส่วนรายการจำนวนและรายชื่อนักเรียนที่ติด 0, ร, มส เป็นรายชั้น และรายภาคเรียน ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญต่อผู้บริหารอย่างมากที่จะนำมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน จัดสอนซ่อมเสริมและการวัดผลประเมินผลให้มีคุณภาพ การติด 0, ร, มส มาก ทำให้นักเรียนบางคนไม่สอบแก้ตัว นักเรียนหลายคนออกกลางคัน และไม่จบหลักสูตรก่อให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา และยังขัดกับนโยบายของกรมสามัญศึกษาที่เร่งรัดผลงักการเรียนค่อของนักเรียนให้สูงขึ้น

2.4 จากผลการวิจัยพบว่า รายการข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับงบประมาณที่ผู้บริหารต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ รายรับ รายจ่าย จากเงินบำรุงการศึกษาและเงินงบประมาณ

จำแนกตามหมวดเงินงบประมาณกับเงินบำรุงการศึกษาที่ได้รับการจัดสรร และงบที่จ่ายจริงของ ฝ่ายและหมวดต่าง ๆ รายการที่ผู้บริหารให้ความสำคัญน้อย ได้แก่ รายการการได้รับความ ช่วยเหลือด้านแรงงาน

โดยหลักการ การเงินโรงเรียนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เงินงบประมาณ ซึ่งเป็นเงินที่รัฐจัดสรรให้เป็นส่วนน้อย และเงินนอกงบประมาณ เช่น เงินบำรุงการศึกษา เงิน บริจาคให้โดยมีวัตถุประสงค์ เงินลูกเสือ เนตรนารี ยุวภาษา และเงินอื่น ๆ แต่ส่วนใหญ่เป็น เงินบำรุงการศึกษา เนื่องจากเงินเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารโรงเรียน ถ้าขาดเงินในการ ดำเนินงานแล้วจะทำให้งานประสบความสำเร็จได้ยาก ในทางปฏิบัติจึงพบว่า ผู้บริหารสนใจงานด้าน ธุรการ และการเงินมาก (สมคิด จุมทอง, 25๐๘) ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการบริหารการ เงิน มีกฎระเบียบทางราชการเคร่งครัด ถ้าปฏิบัติผิดพลาดอาจมีความผิดถึงถูกออกรายการได้ ผู้บริหารจึงได้ให้ความสำคัญต่อรายการข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินโรงเรียนมาก

ส่วนรายการที่ผู้บริหารระบุในระดับปานกลาง แต่ค่าเฉลี่ยใกล้เคียงระดับน้อย ได้แก่ การได้รับความช่วยเหลือด้านแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ บุญมี และคณะ (2529) ที่พบว่า ผู้บริหารระดับนโยบายในกระทรวงศึกษาธิการ อธิการบดีและอาจารย์ในสถาบัน ศึกษา ผู้บริหารระดับจังหวัด อำเภอ และผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการ รายการข้อมูล สารสนเทศการได้รับความช่วยเหลือด้านแรงงานในระดับต่ำ ซึ่งข้อมูลในเรื่องนี้ ผู้วิจัย เห็นว่า เหตุผลประการหนึ่งอาจ เป็น เพราะโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย และจาก รายงานการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษาพบว่า โรงเรียนมัธยม ศึกษาทุก เขตการศึกษาทำงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยกว่าทุกด้าน (กรมสามัญศึกษา, 253๐) แต่เหตุผลอีกประการอาจ เป็น เพราะโรงเรียนที่ศึกษา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ใน ชุมชนเมือง ประชาชนมีฐานะดี มีเงินบริจาคจึงไม่ช่วยเหลือด้านแรงงาน ประกอบกับเวลาส่วนใหญ่ ของประชาชนใช้ในการประกอบอาชีพ ในขณะที่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในชุมชนชนบท ประชาชน ส่วนใหญ่ฐานะยากจนไม่มีเงินที่จะบริจาค ความช่วยเหลือจึง เป็นไปในรูปแบบของแรงงาน อย่างไรก็ตาม โรงเรียนดังกล่าวก็จะมีปัญหาประชาชนต้องทำมาหากิน ไม่มีเวลามาช่วยเหลือโรงเรียน เช่นเดียวกัน

2.5 จากผลการวิจัยพบว่า รายการข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

ที่ผู้บริหารต้องการใช้มากที่สุดได้แก่ รายชื่อโรงเรียน จำนวนโรงเรียน และจำนวนนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่บริการ ส่วนรายการที่ต้องการใช้ในระดับปานกลาง แต่ค่าเฉลี่ยใกล้เคียงระดับน้อย ได้แก่ รายได้ รายจ่ายของประชากรในท้องถิ่น

การให้ความสำคัญกับรายการดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษาด้านความเสมอภาคทางการศึกษาที่ว่า “ เร่งรัดณรงค์ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีการศึกษาต่อมากขึ้น...” (กรมสามัญศึกษา, ม.ป.ป.) โดยการแบ่งเขตพื้นที่บริการโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยคำนึงถึงความสะดวกในการคมนาคมเป็นหลัก ทั้งนี้ เพื่อให้โรงเรียนมัธยมศึกษาที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่บริการนั้นรณรงค์ให้นักเรียนศึกษาต่อในโรงเรียนของตนให้ได้ตามเป้าหมายที่กรมกำหนด ดังนั้นรายการข้อมูล สารสนเทศนี้จึงมีความสำคัญต่อการวางแผนการรับนักเรียนให้สนองนโยบายของกรมสามัญศึกษา

ตามหลักการจัดการศึกษาข้อมูล สภาพแวดล้อม ด้านประชากร ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต้องใช้ประกอบการวางแผน การจัดงบประมาณ การศึกษา (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529) แต่จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับข้อมูลด้านรายได้ รายจ่าย ของประชากรในท้องถิ่นน้อย และไม่ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่อยู่ในเมือง ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะการเงินดี ผลกระทบที่จะมีต่อค่าใช้จ่ายในการเรียนของนักเรียนจึงมีน้อย โรงเรียนจึงไม่เห็นความจำเป็นในการศึกษาข้อมูลดังกล่าว แต่หากเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและเล็กที่อยู่ในชนบทมีฐานะยากจน ข้อมูลนี้อาจมีความจำเป็นมากกว่า เพราะสามารถนำมาพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดหาทุนการศึกษาแก่นักเรียน การหารายได้ระหว่างเรียน การจัดที่พักในโรงเรียน และการยกเว้นเงินบำรุงการศึกษา ตามนโยบายโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรมสามัญศึกษา

3. จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมทั้งหมด เกือบทุกรายการในงานวิชาการ รุรการ ปกครอง และบริการ ผู้บริหารเกินครึ่งระบุว่านำไปใช้ ส่วนใหญ่รายการที่ระบุว่านำไปใช้ อยู่ในงานวิชาการ (66 รายการ) ที่เหลือได้แก่ งานรุรการ (54 รายการ) งานบริการ (29 รายการ) และงานปกครอง (21 รายการ)

การนำไปใช้ในลักษณะดังกล่าวนับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่ผู้บริหารให้ความสำคัญ

แก่งานวิชาการ เพราะงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน และถือว่าเป็นงานหลัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527) ส่วนงานธุรการ บริการ และปกครอง เป็นงานที่สนับสนุนให้งานหลักสามารถดำเนินการได้บรรลุวัตถุประสงค์

เมื่อพิจารณาผลการวิจัย การนำข้อมูล สารสนเทศไปใช้บริหารงาน เป็นประเด็นย่อย มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

3.1 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากร ผู้บริหารทุกคนระบุนำไปใช้ในรายการของงานธุรการ เป็นส่วนใหญ่ รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การพิจารณาความดีความชอบ การขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การปรับวุฒิ และเลื่อนขั้นเงินเดือน และพบว่างานปกครองที่ระบุนำไปใช้ต่ำกว่าครึ่งได้แก่ การจัดหาที่พักแก่นักเรียน

จากผลการวิจัยจะเห็นว่า การนำข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับบุคลากรไปใช้ เป็นการใช้ตามหลักการบริหารงานบุคลากรโดยทั่วไป

ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารต่ำกว่าครึ่งหนึ่งระบุว่าใช้รายการข้อมูล การจัดหาที่พักแก่นักเรียนอาจ เป็น เพราะว่าเป็น โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่อยู่ใน เมือง การคมนาคมสะดวก นักเรียนสามารถเดินทางไปกลับได้ อีกกรณีหนึ่งคือ กรมสามัญศึกษากำหนดให้โรงเรียนรับนักเรียนใน เขตพื้นที่บริการ เป็นส่วนใหญ่ นักเรียนที่เรียนมัก เป็นนักเรียนในท้องถิ่นนั้น แต่โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและเล็ก ที่อยู่ในชนบท การเดินทางลำบาก โรงเรียนอยู่ห่างจากบ้านของนักเรียน ข้อมูลนี้จึงมีความจำเป็นมากขึ้น

3.2 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารทุกคนระบุนำไปใช้ในรายการของงานวิชาการ เป็นส่วนใหญ่ รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การวางแผนการจัดการเรียนการสอน

การนำไปใช้ในลักษณะดังกล่าวนี้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะการวางแผน การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารต้องเตรียมการไว้ล่วงหน้าในสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ จัดให้มี การทำแผนการสอน และโครงการสอน เป็นรายวิชา จัดให้ครูทำบันทึกการสอน จัดหาใช้บำรุงรักษา และส่ง เสริมการผลิตสื่อการสอน และอำนวยความสะดวกในการใช้ จัดหาทรัพยากร แหล่ง วิทยากร สถานประกอบการ สถานประกอบการอิสระ จัดห้องสมุด และส่ง เสริมให้ครู นักเรียน

ได้ใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน (กรมสามัญศึกษา, ม.ป.ป.) การที่ผู้บริหารจะเตรียมการในสิ่งเหล่านี้ได้จำเป็นต้องมีข้อมูล สารสนเทศ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เช่น แผนการเรียนของโรงเรียน รายวิชาเลือก และรายวิชาบังคับที่เปิดสอน แหล่งวิทยากร ในชุมชน จำนวนหนังสือที่ให้บริการในห้องสมุด เพื่อนำไปใช้ดำเนินการดังกล่าว

3.3 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารและสถานที่ ผู้บริหารทุกคนระบุว่านำไปใช้ในรายการของงานธุรการ เป็นส่วนใหญ่ รายการที่ระบุไว้สูงสุด ได้แก่ การควบคุมการจัดซื้อ จัดจ้าง การควบคุมการเบิกจ่าย และการควบคุมการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์

ตามหลักการถ้าโรงเรียนมีความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน จะมีผลทำให้ครูปฏิบัติงานราบรื่น อันจะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย ในทางตรงกันข้ามหากโรงเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน จะทำให้ครูเกิดความไม่พึงพอใจ (ชูศรี อุดมกุศลศรี, 2532) ซึ่งสอดคล้องกับ จรุง ผาสวรรณ (อ้างถึงใน ชูศรี อุดมกุศลศรี 2532) ที่กล่าวว่า สมาคมวิจัยทางการศึกษาแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า องค์ประกอบที่ทำให้ครูไม่พึงพอใจในการทำงานที่สำคัญที่สุด คือ สภาพการทำงานที่ขาดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องอำนวยความสะดวก และสภาพอาคารที่ชำรุดทรุดโทรม ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการเรียน การสอนของครูให้พร้อม และสอดคล้องกับความต้องการของครู แต่อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องมีการควบคุมให้การจัดซื้อ เบิกจ่าย และการนำไปใช้ เป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีข้อมูล สารสนเทศในเรื่องดังกล่าว

3.4 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับงบประมาณ ผู้บริหารทุกคนระบุว่านำไปใช้ในรายการของงานวิชาการ รายการที่ระบุไว้สูงสุด ได้แก่ การจัดทำแผนงานและโครงการ

จากผลการวิจัยที่นำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงบประมาณไปใช้ในการจัดทำแผนงานและโครงการ เป็นการถูกต้อง เพราะการใช้เงินงบประมาณและเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต้องจัดสรรเงินให้สอดคล้องกับความจำเป็นของโรงเรียน โดยการจัดทำแผนงานและโครงการและมีการควบคุมและติดตามการใช้เงินให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้

3.5 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมผู้บริหารทุกคนระบุว่านำไปใช้ในรายการของงานบริการ รายการที่ระบุไว้สูงสุดได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและการร่วมกิจกรรมกับชุมชน

การที่ผู้บริหารนำข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมาใช้ในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และร่วมกิจกรรมกับชุมชน เป็นสิ่งที่เหมาะสม เพราะโรงเรียนเป็นสมบัติของชุมชน "โรงเรียนที่ดีจะต้องไม่แปลกแยกจากชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนา ร่วมคิดและ/หรือร่วมแก้ปัญหาของชุมชนด้วย" (กรมสามัญศึกษา, 2532) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนก็คือ การสร้างความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน อาจใช้วิธีการได้แก่ การสำรวจทรัพยากรในชุมชน เพื่อนำมาใช้ทางการศึกษา จัดให้ครู นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญ และร่วมกิจกรรมขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น การให้ความร่วมมือกับสมาคมต่าง ๆ ส่งเสริมครู นักเรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กรมสามัญศึกษา ควรปรับปรุงการนำข้อมูล สารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้ในการบริหารโรงเรียน เผยแพร่แก่โรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป นอกเหนือจากรายการที่ใช้ในการรายงาน เท่านั้น

1.2 โรงเรียน

1.2.1 สำหรับโรงเรียนที่มีข้อจำกัดยังไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมดในคราวเดียวกัน เนื่องจากรายการข้อมูล สารสนเทศมีจำนวนมากอาจพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล สารสนเทศแล้วเก็บรวบรวมเฉพาะรายการที่มีความสำคัญสูง (ใช้มาก) ก่อน

1.2.2 โรงเรียนควรพิจารณาข้อมูล สารสนเทศบางอย่างที่ในปัจจุบันใช้อยู่บ้างไปใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการบริหารโรงเรียนให้มากขึ้น เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ซึ่งโรงเรียนอาจใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชนมาแนะนำหรือแนะแนวเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อ หรือใช้สถานประกอบการในชุมชน เพื่อการศึกษาให้มากขึ้น

1.2.3 ในกรณีที่โรงเรียนมีข้อจำกัดด้านคอมพิวเตอร์ โรงเรียนอาจเก็บรวบรวมข้อมูล สารสนเทศเป็นแฟ้มตามชนิดของข้อมูล สารสนเทศ เช่น แฟ้ม ข้อมูล สารสนเทศ ด้านบุคลากร การจัดการเรียนการสอน งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดอื่น รวมทั้งปัญหาการใช้สารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดต่าง ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนดีเด่น รางวัลพระราชทาน โดยอาจใช้การวิจัยในแนวลึก เช่น ใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต การบริหารงาน

2.3 ควรมีการศึกษาความต้องการใช้ข้อมูล สารสนเทศในการปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชา หรือหัวหน้างานต่าง ๆ

2.4 ควรมีการศึกษาชนิดของข้อมูล สารสนเทศที่ใช้ในการบริหารงานโรงเรียนแต่ละด้าน โดยอาจศึกษาในแนวลึกเฉพาะงาน